
VEIDEKKES KONJUNKTURRAPPORT

12. mars 2018

VELKOMMEN TIL TØFFERE TIDER

Noen overskrifter fra de siste fem årene:

Veidekke: Fortsatt vekst i usikre tider

Veidekkes konjunkturrapport: Fortsatt vekst i bygg og anlegg i Skandinavia (Veidekke ASA)

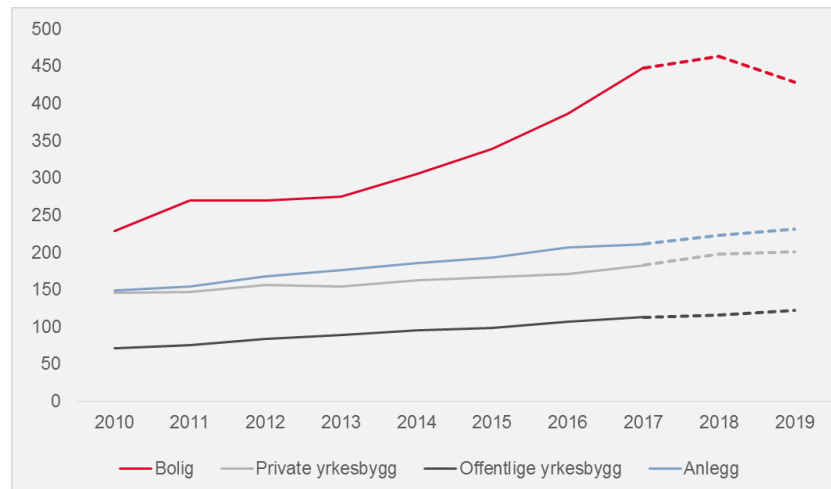
Veksten i bygg- og anleggsmarkedet fortsetter

Det skandinaviske bygg- og anleggsmarkedet har samlet sett vært svært godt de siste årene, og Veidekke forventer at det vil vokse med ytterligere fire til fem prosent i 2018 og i 2019.

Fortsatt vekst i bygg- og anleggsmarkedet i Norge

Veidekke presenterte i går sin konjunkturrapport for de neste årene, og pilene peker oppover.

Kraftig vekst siste fem år

AGENDA

- 1230: Velkommen og introduksjon**
- 1235: Verden rundt oss – positive overraskelser?**
Nejra Macic, makroøkonom i Prognosesenteret
- 1250: Tøffere tider i vente? – Veidekkes markedsvurderinger for 2018 og 2019**
Kristoffer Eide Hoen, analysedirektør Veidekke
- 1315: Samferdselsmarkedet – store planer, hva er realiteten?**
Anders Wettre, junioranalytiker i Veidekke
- 1330: Det grønne skiftet – hva betyr det for entreprenørmarkedet?**
Thomas Bjørnerud, Senior Consultant, DNV GL
- 1345: Oppsummering og avslutning**
Arne Giske, Konsernsjef i Veidekke

Sønderborg Multikulturhus

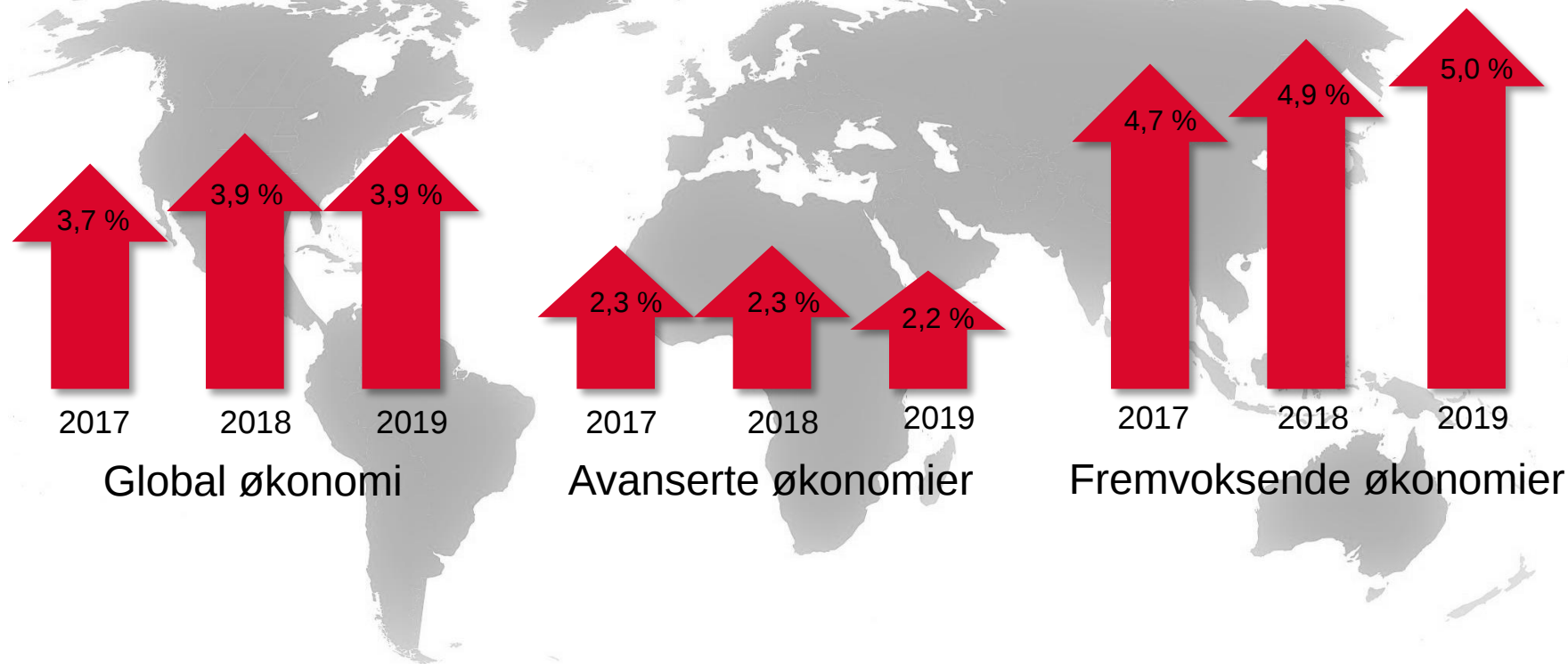
VERDEN RUNDT OSS – POSITIVE OVERRASKELSER?

Nejra Macic

BNP-VEKST

Høyere renter

5 renteøkninger siden '15, og ytterligere økninger i vente

Skattereform

Økte råvarepriser og sterkere etterspørsel fra USA -> Mexico og Brasil oppjustert

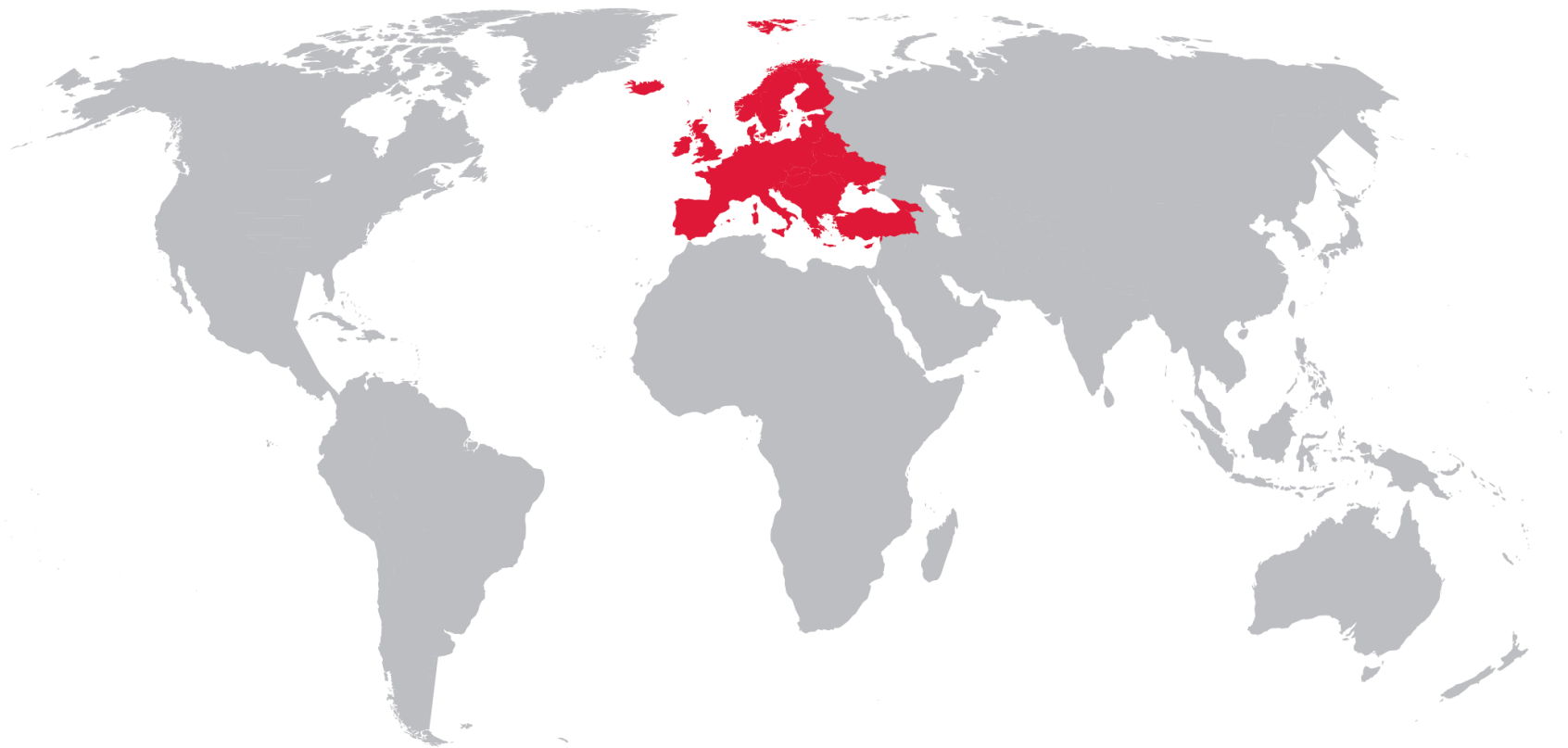
Overraskende positiv utvikling i EU, spesielt i Tyskland

Oljeprisen økte med 20 %, ventes å gradvis avta

Står for over halvparten av veksten i verdensøkonomien

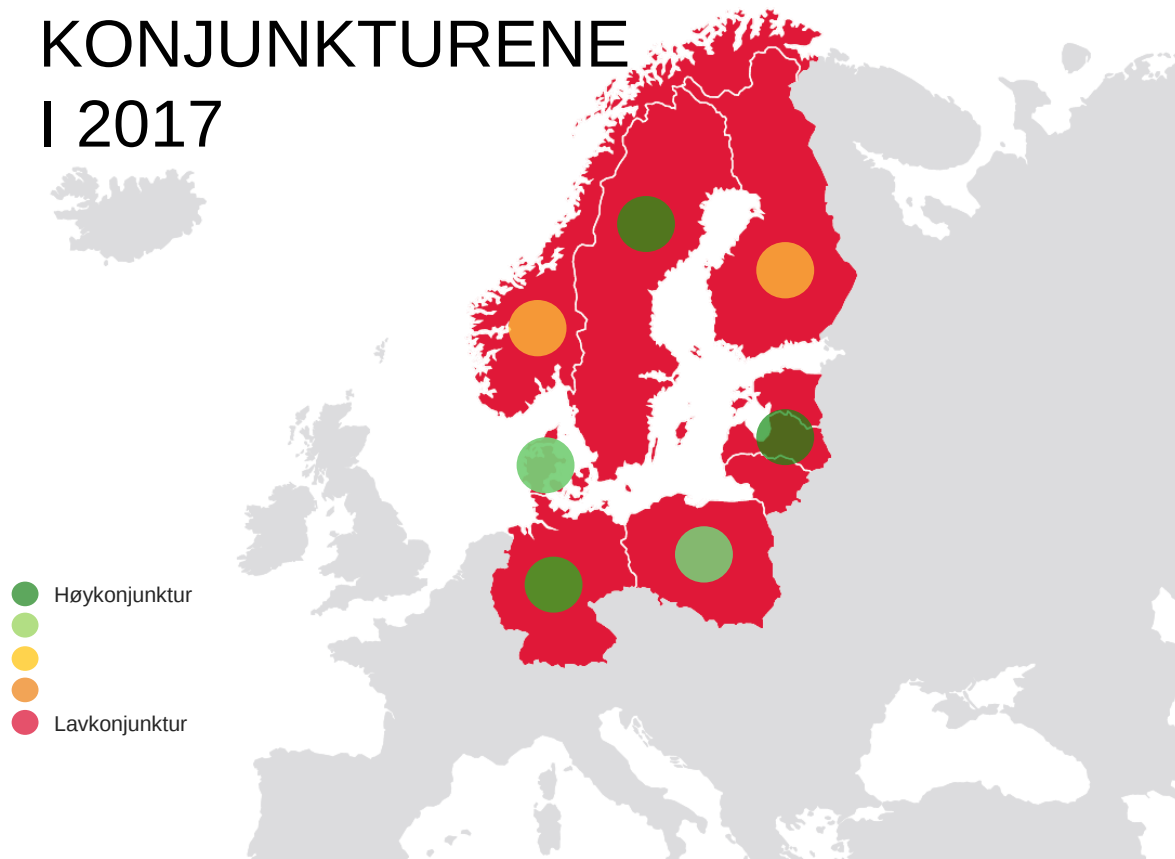
Kun 5 land i verden med utsikter til negativ BNP-vekst i '18-19

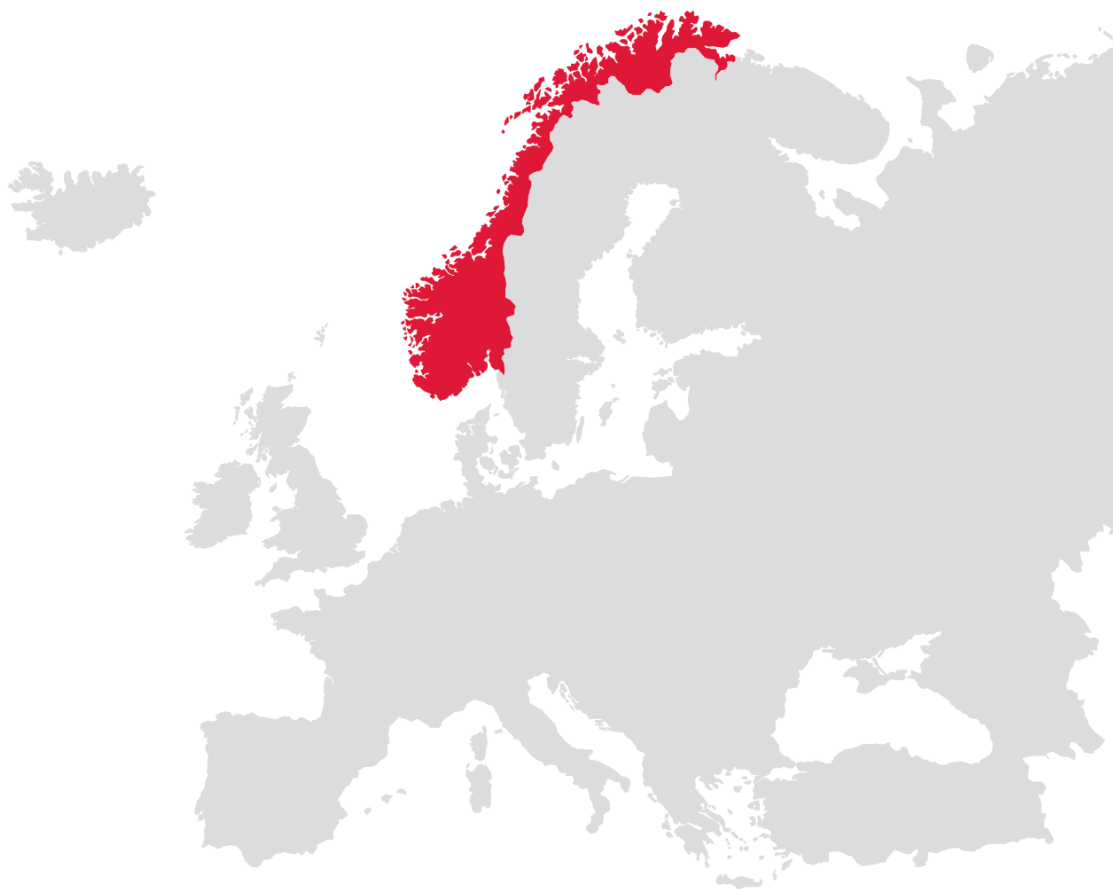

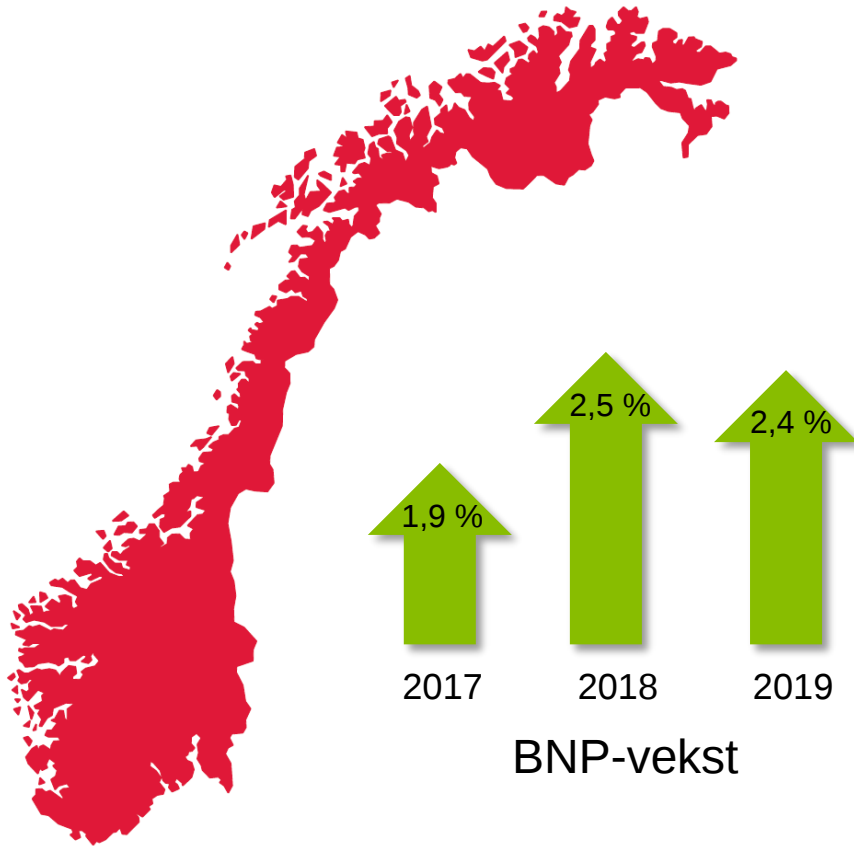

KONJUNKTURENE I 2017

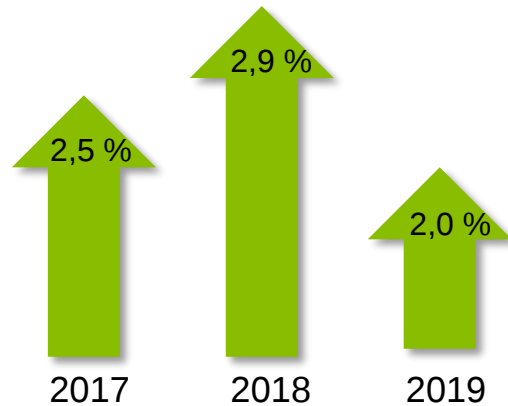
- + Det er ventet positiv BNP-vekst i alle europeiske land i '18-19
- + Prognosen oppjustert for de fleste land, spesielt Tyskland, som vil være i høykonjunktur hele perioden
- + Spania eneste land som er nedjustert
- + Høykonjunktur i alle nord-europeiske land utenom Norge og Finland i '17-18, men fra '19 også i disse to landene
- + Polen: etter sterk BNP-vekst på 4 % i fjor, ventes veksten å avta, men fortsatt høykonjunktur
- + ESB har fra januar '18 begynt å trappe ned pengetrykningen. Første renteheving våren '19

- + Høyere vekst i år, men høykonjunktur først fra '19
- + Første renteøkning mot slutten av '18 eller tidlig '19
- + Boliginvesteringene avtar, mens oljeinvesteringene snur til oppgang
- + Finanspolitikken strammes inn
- + Bedring på Sør-Vestlandet: mindre regionale forskjeller
- + Konjunkturoppgang blant handelspartnere og høyere oljepriser gir sterkere eksportvekst
- + Sysselsettingen viser tegn til bedring og ledigheten fortsetter å avta

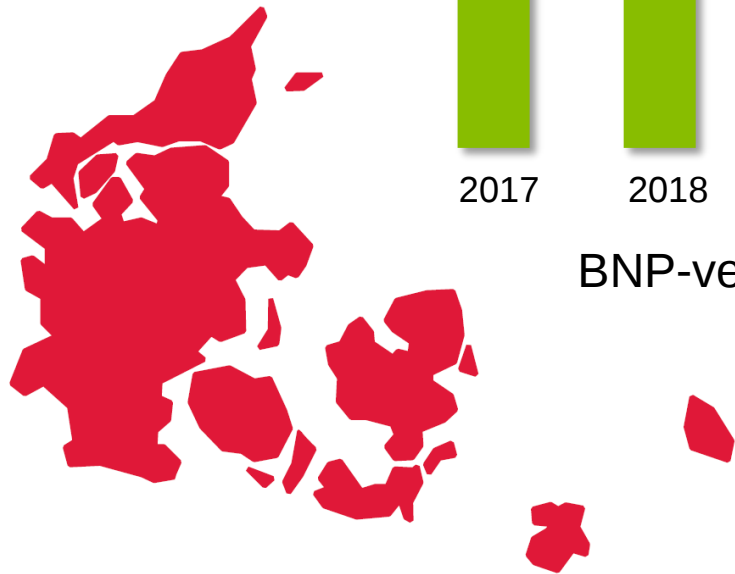

BNP-vekst

- + Høykonjunktoren fortsetter ut prognoseperioden, tross avtagende vekst
- + Bedring internasjonalt og fortsatt svak krone gir sterkere eksportvekst
- + Boligpriser ned 6 % ila høsten, men prisene fortsatt mer enn doblet på 10 år
- + Fallende boligpriser og -investeringer
- + Arbeidsledigheten fortsetter nedover
- + Første renteøkning til høsten, pengetrykningen trappes ned

BNP-vekst

- + Høykonjunktur siden i fjor, fortsetter ut perioden tross avtagende vekst
- + Gradvis innstramming av finanspolitikken og avtagende produktivitetsvekst
- + BNP-veksten når ikke gamle høyder, men kan bli mer langvarig
- + Arbeidsledigheten fortsetter å avta. Mangel på rett kompetanse
- + Første rentøkning sommeren '19
- + Boligprisene har økt siste 5 år, men fikk først i '17 ordentlig medvind

---

AGENDA

- 1230: Velkommen og introduksjon**
- 1235: Verden rundt oss – positive overraskelser?**
Nejra Macic, makroøkonom i Prognosesenteret
- 1250: Tøffere tider i vente? – Veidekkes markedsvurderinger for 2018 og 2019**
Kristoffer Eide Hoen, analysedirektør Veidekke
- 1315: Samferdselsmarkedet – store planer, hva er realiteten?**
Anders Wettre, junioranalytiker i Veidekke
- 1330: Det grønne skiftet – hva betyr det for entreprenørmarkedet?**
Thomas Bjørnerud, Senior Consultant, DNV GL
- 1345: Oppsummering og avslutning**
Arne Giske, Konsernsjef i Veidekke

Sønderborg Multikulturhus

B/A-MARKEDET PROGNOSER 2018-2019

Kristoffer Eide Hoen

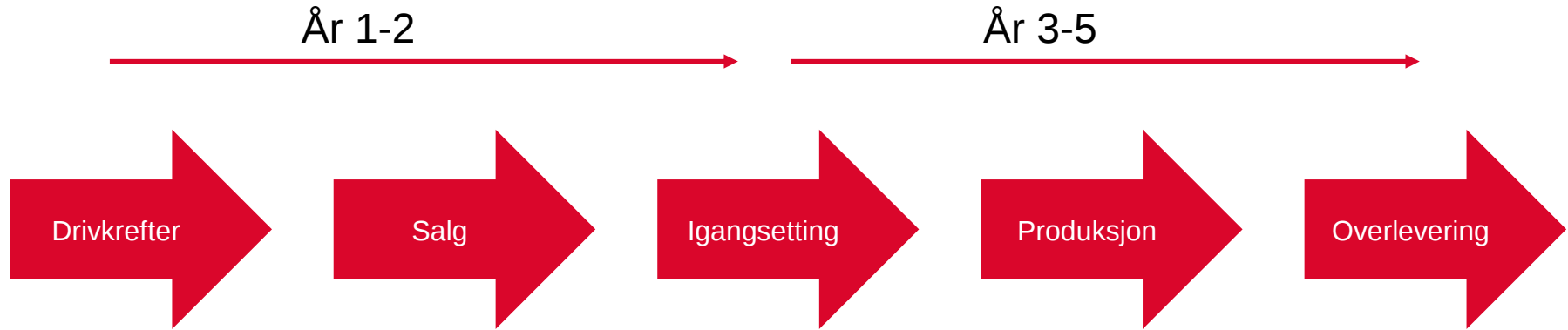
VEIDEEKES KONJUNKTURRAPPORT:

- + Gi prognoser for investeringer/omsetning i bygg og anlegg ut 2019
  - Refleksjoner rundt drivkrefter og usikkerhet
- + Makroøkonomiske prognoser fra konsensus i anerkjente økonomimiljøer:
  - IMF, Konjunkturinstituttet, SSB, De Økonomiske Råd, sentralbankene etc.
- + Prognosene for bygg og anlegg (B/A) utarbeides av Veidekke på grunnlag av:
  - Vår erfaring om sammenheng fra makro til B/A
  - Interne «utkikkspunkter» over hele Skandinavia
  - Bransjerapporter
  - Detaljerte markedsdata på fylkes- og länsnivå i Norge og Sverige*
  - Maskinlæring for å kvantifisere prognoser
  - Forsterket overvåking av storprosjektmarked innen samferdsel og bygg

* Danmark er under utvikling

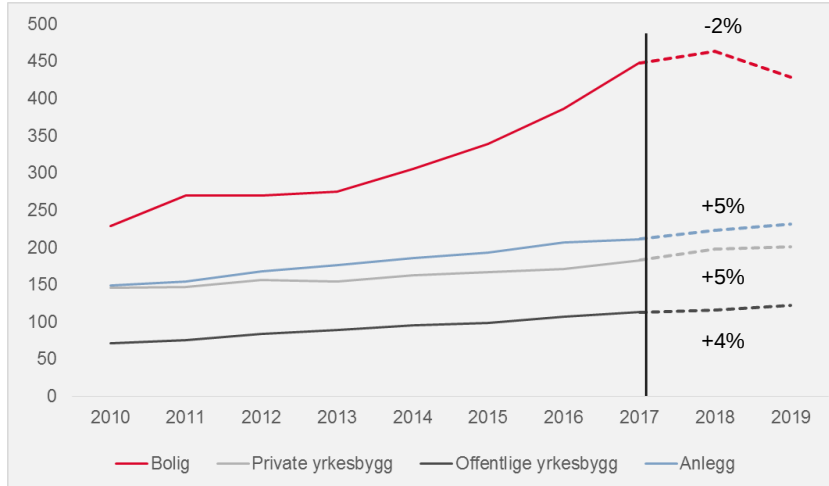

ULIKE FASER I ET MARKEDSFORLØP

FRA VEKST TIL NEDGANG I 2019

Skandinavisk B/A-marked*, NOK milliarder

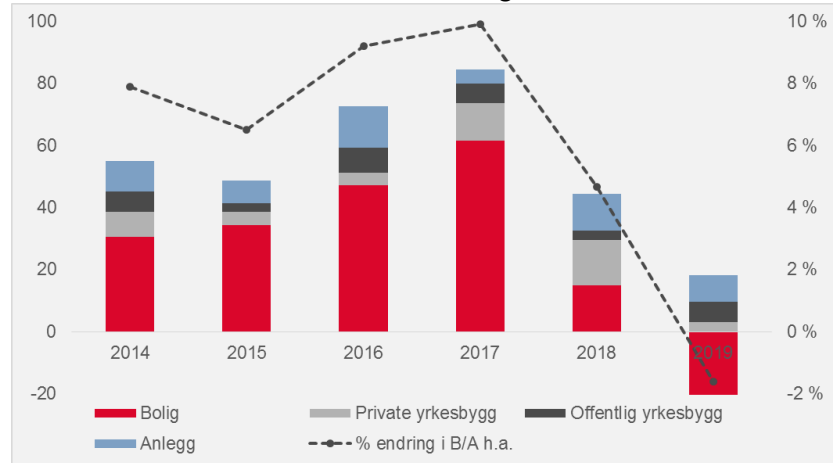

*Veidekkes prognoser for 2018 og 2019

Kilde: SSB, DST, SCB og Veidekke

FRA VEKST TIL NEDGANG I 2019

Skandinavisk B/A-marked*, endring i NOK milliarder

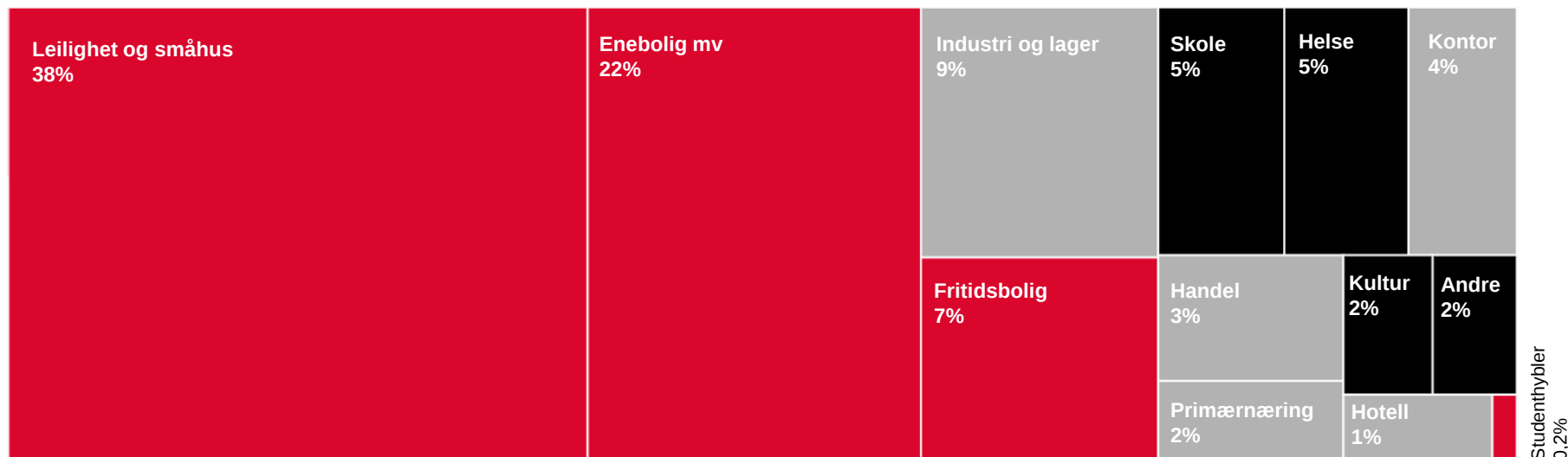
*Veidekkes prognoser for 2018 og 2019

- + Boligsektoren dominerende, men bidrar negativt fra 2019
- + Nedjustering av prognosene for 2018 og 2019

Kilde: SSB, DST, SCB og Veidekke

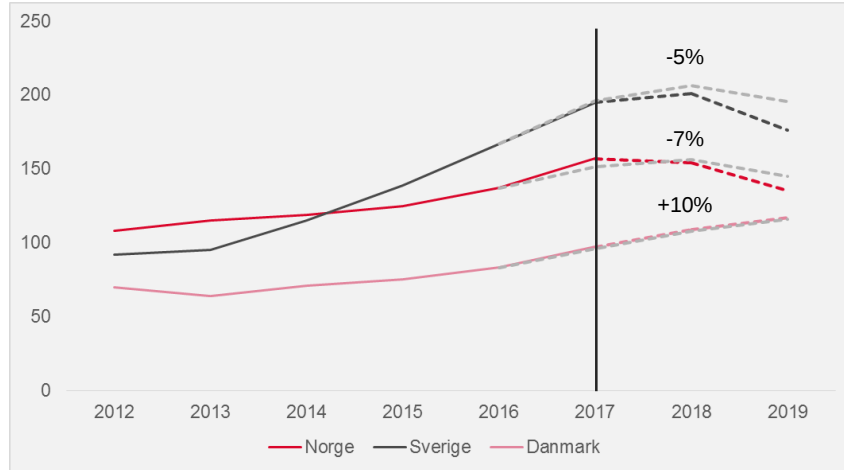
MARKEDSSTØRRELSER, NORGE OG SVERIGE

Markedet for nye bygg i Norge og Sverige etter segment, % av produksjonsverdi i 2017 (415 NOK milliarder)

SKANDINAVISK BOLIGMARKED OVER HØYDEN

Boligproduksjon*, NOK milliarder

*Veidekkes prognose 2018 og 2019 (CAGR)

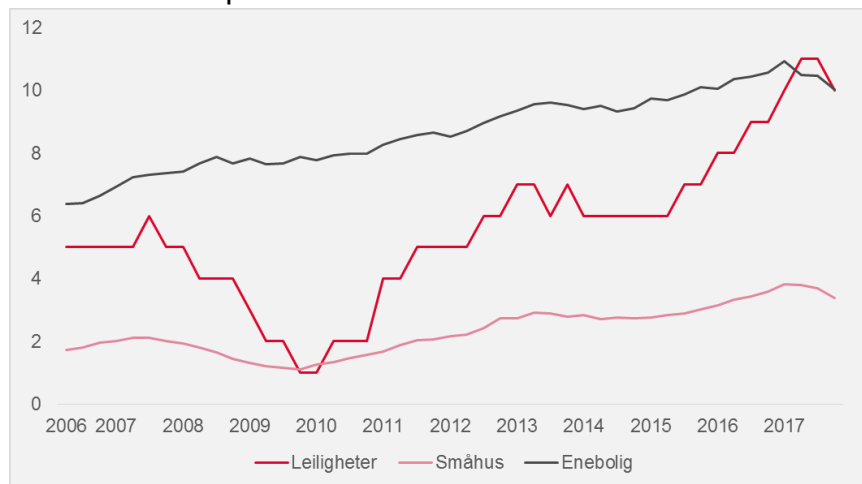
+ Fellesnevnerne:

- God makroøkonomi
- Høyt produksjonsnivå (i Sverige og Norge)
- Tiltak på kreditt til husholdninger
- Bedring i bruktbolig, forverring for nybolig
- Store variasjoner innad i segmentene

Kilde: SSB, DST, SCB og Veidekke

SKANDINAVISK BOLIGMARKED OVER HØYDEN

Produksjon av ulike boligsegment i Norge,
NOK milliarder per kvartal

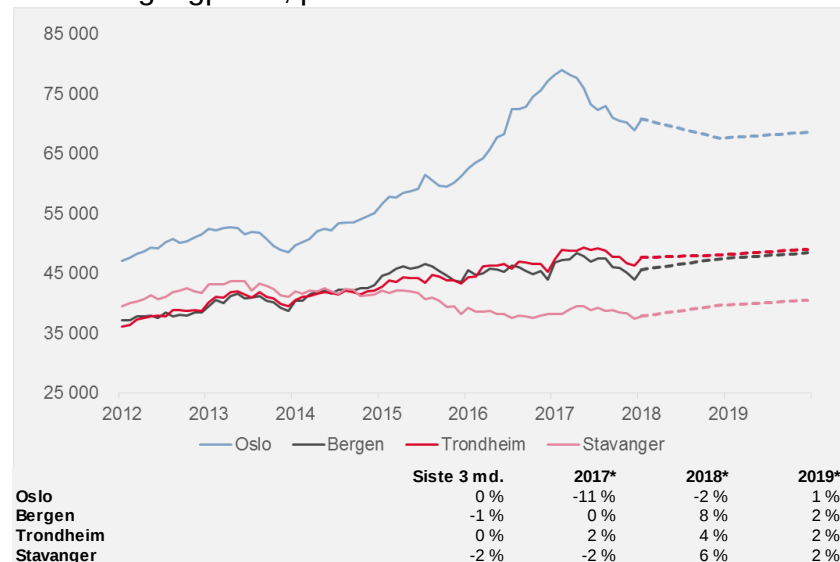
+ Fellesnevnerne:

- God makroøkonomi
- Høyt produksjonsnivå (i Sverige og Norge)
- Tiltak på kreditt til husholdninger
- Bedring i bruktbolig, forverring for nybolig
- Store variasjoner innad i segmentene

Kilde: Veidekkes markedsdata

BOLIG NORGE – OBSERVERT SISTE TIDEN

Bruktboligoligpriser, per kvadratmeter

Kilde: Eiendom Norge og Veidekke

* Vekst desember-desember

- + Bedring i bruktboligprisene, som forventet
- + Tilbudet av usolgte boliger har avtatt
- + Nyboligsalget har falt mye, men prisene har ikke gitt etter

BOLIG NORGE – OBSERVERT SISTE TIDEN

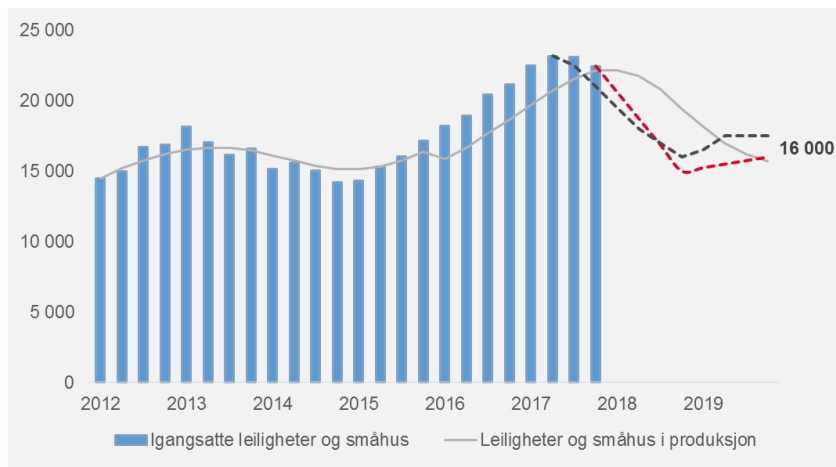
Pilestredet 77 er et av Oslos nye boligprosjekt. Her er 28 leiligheter revet vekst. Foto: Aspin Ramm

Oslo: Nyboligsalget ned 60 prosent

- + Bedring i bruktboligprisene, som forventet
- + Tilbudet av usolgte boliger har avtatt
- + Nyboligsalget har falt mye, men prisene har ikke gitt etter

BOLIG NORGE – FORVENTNINGER 2018 OG 2019

Igangsetting og produksjon av leiligheter og småhus*,
antall enheter

	Snitt 2012-2016	2017 (nivå)	2017P	2018P	2019P
Igangsatte leiligheter og småhus, antall	16 621	22 446	6 %	-33 %	7 %
Enheter i produksjon	16 089	22 130	22 %	0 %	-20 %

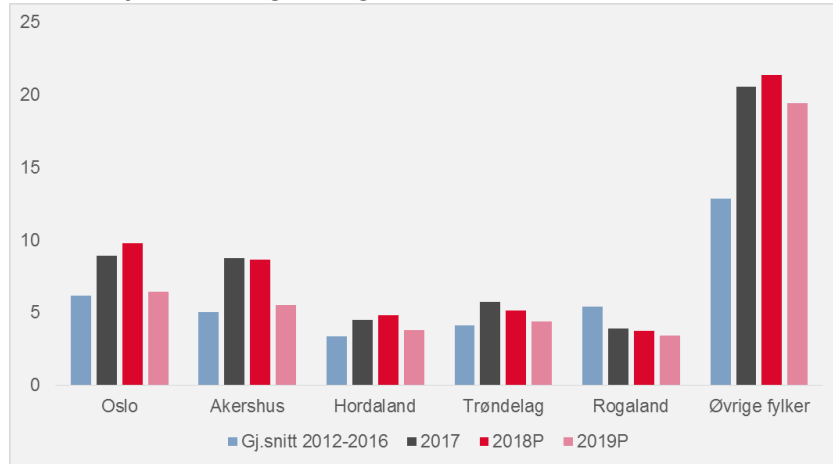
- + Nedjustert fra forrige konjunkturrapport
- + 30-40% nedgang i igangsettinger i 2018
- + Produksjonsfall fra andre halvår 2018

Kilde: SSB og Veidekke

*Rød stiplet linje viser Veidekkes prognoser for 2018 og 2019. Forrige prognose i sort

BOLIG NORGE – GEOGRAFISKE FORSKJELLER

Produksjon av leilighet og småhus, NOK milliarder

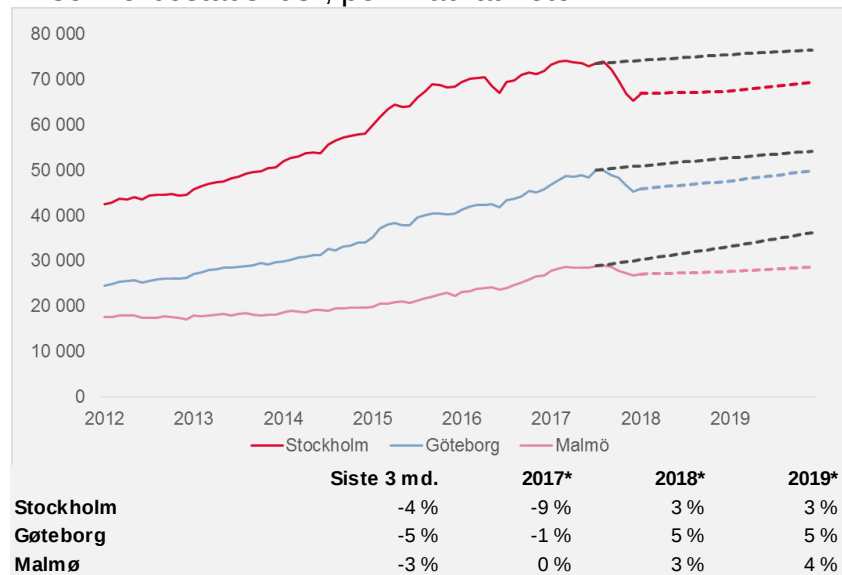
Prognoser for 2018 og 2019

- + Prognose på basis av nåværende salgssituasjon
- + Sterkest korreksjon i Osloregionen

Kilde: Veidekkes markedsdata

BOLIG SVERIGE – OBSERVERT SISTE TIDEN

Priser flerbostadshus*, per kvadratmeter

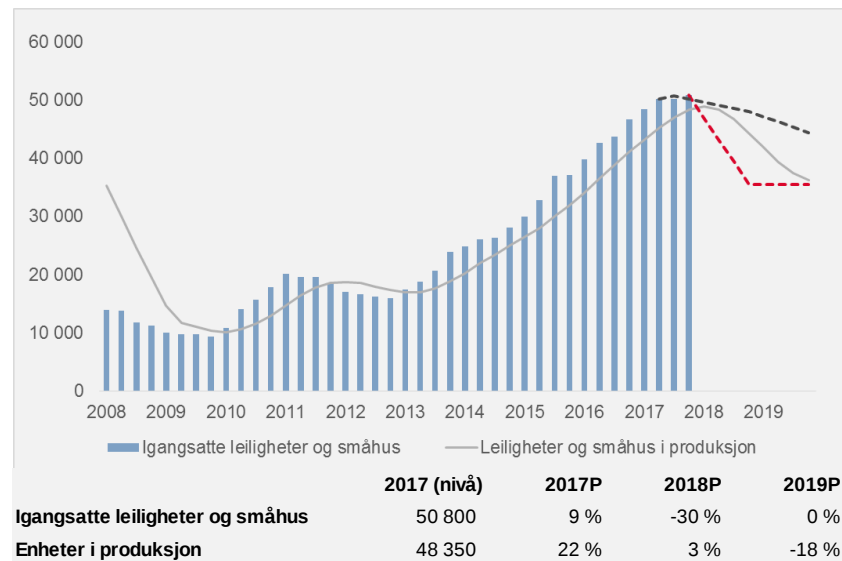
Kilde: HOX Valueguard og Veidekke

*Rød stiple linje viser Veidekkes prognoser for 2018 og 2019. Forrige prognose i sort

- + Stabilisering i bruktboligmarkedet, men tidlig å konkludere
- + Fortsatt høyt tilbud av nye og brukte boliger
- + Nyboligsalget markant ned
- + Økning i andel boliger som relanseres til lavere priser

BOLIG SVERIGE – FORVENTNINGER 2018 OG 2019

Igangsetting og produksjon av leiligheter og småhus*,
antall enheter

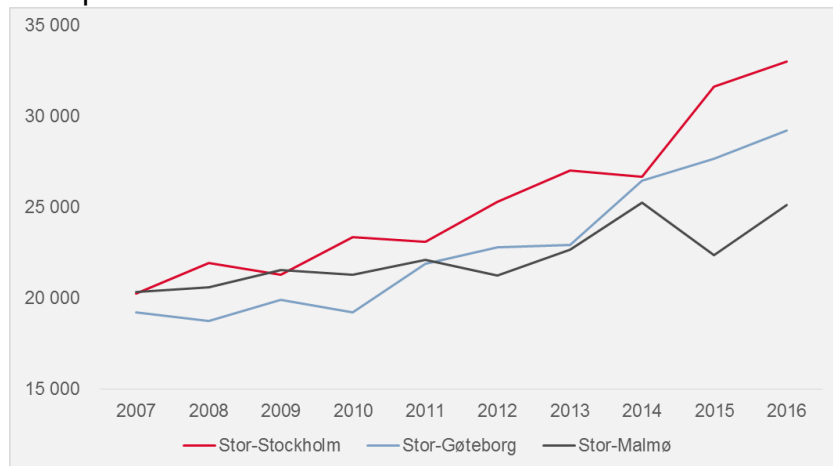
Kilde: SCB og Veidekke

*Rød stiplet linje viser Veidekkes prognoser for 2018 og 2019. Forrige prognose i sort

- + Sterk nedjustering av prognosene for igangsetting
- + 30 % nedgang i igangsettinger i løpet av 2018
- + Bredere geografisk nedgang enn tidligere anslått

LØSER STERKE KAPASITETSUTFORDRINGER

Entreprensekostnader flerbostadshus*,
SEK per kvadratmeter

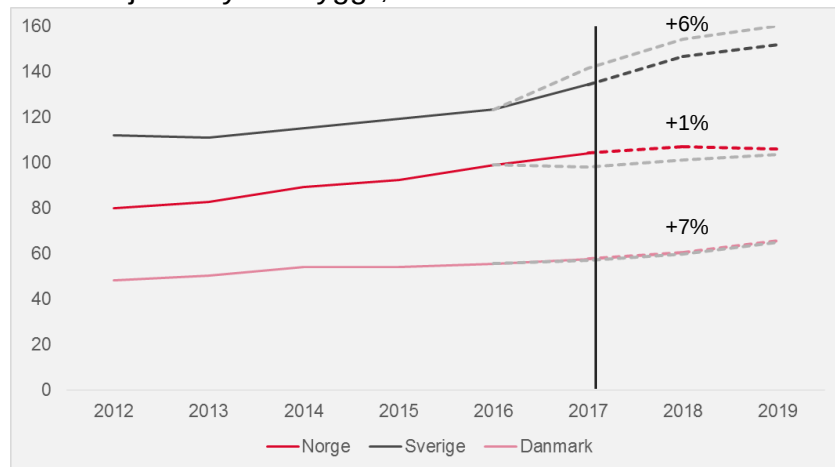

* Tall for bransjen

- + Sterke økninger i entreprensekostnadene
  - I Stockholm og Göteborg har både entreprensekostnader og tomtekostnader økt markant de siste årene
- + Tiltakende kapasitetsutfordringer også i Osloregionen
- + Situasjonen i bedring fra andre halvår i år

YRKESBYGG – TOTALEN VISER TRAUST FREMGANG

Produksjon av yrkesbygg*, NOK milliarder

*Veidekkes prognoser for 2018 og 2019

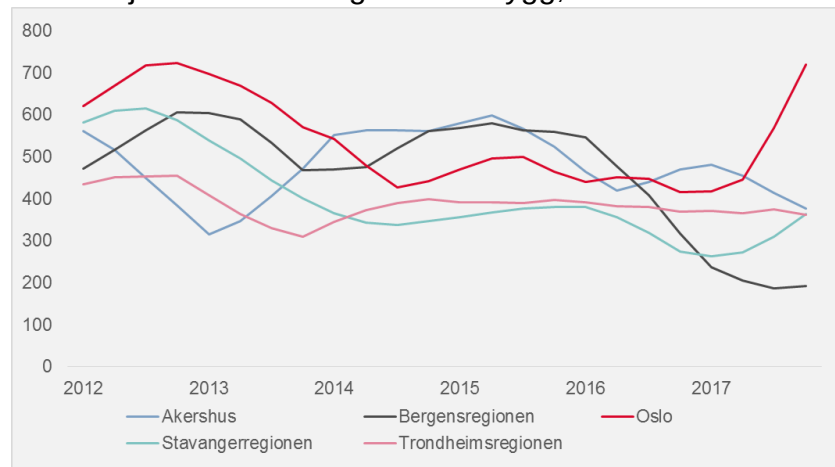
+ Fellesnevnerne:

- Vekst i produksjon og sysselsetting
- Lav rente og høy etterspørsel etter næringseiendom
- Totalene skjuler sterke svingninger på segment og geografi

Kilde: SSB, DST, SCB og Veidekke

YRKESBYGG NORGE HOVEDTREKK : GEOGRAFISKE MOTPOLER

Produksjon av kontor- og handelsbygg, NOK millioner

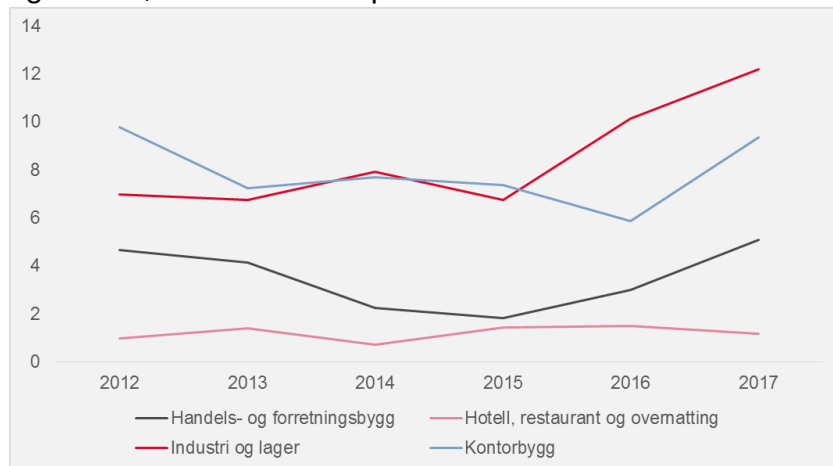

- + Oslomarkedet kraftig opp i fjor etter lav nybygging over flere år
- + Oljetungt på Vestlandet – vekstpotensial
- + «Steady state» i Trondheimsregionen

Kilde: Veidekkes markedsdata

YRKESBYGG SVERIGE HOVEDTREKK: EFFEKTER AV EN INDUSTRIOPPGANG

Produksjon nye bygg* i Stockholm, Uppsala, Gøteborg og Skåne, SEK milliarder per år

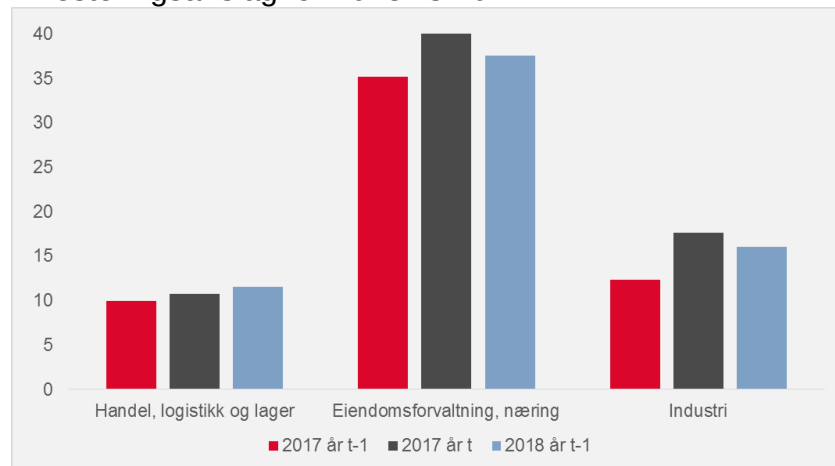
* Dataene inneholder foreløpig ikke rehabilitering, som er et omfattende men mindre konjunktursatt marked

- + Gode eksportmarkeder gir løft innen Industri og lager
- + Vekst i sysselsetting og forbruk gir omsider positive utslag innen kontor og handel
- + Veksten høyere enn ventet i 2017, høye forventninger til 2018 også

Kilde: Veidekkes markedsdata

YRKESBYGG SVERIGE HOVEDTREKK: POSITIVE ANSLAG OGSÅ FOR 2018

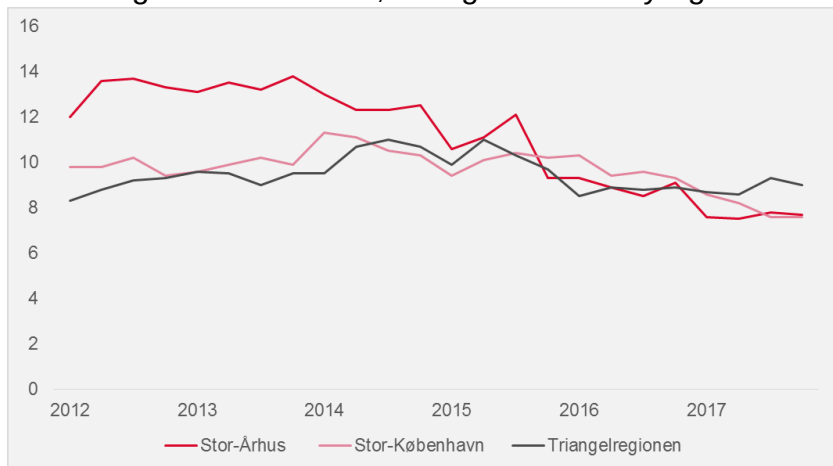
Investeringsanslag for 2018 vs 2017

- + Gode eksportmarkeder gir løft innen Industri og lager
- + Vekst i sysselsetting og forbruk gir omsider positive utslag innen kontor og handel
- + Veksten høyere enn ventet i 2017, høye forventninger til 2018 også

YRKESBYGG DANMARK HOVEDTREKK: AREALLEDIGHETEN FORTSATT NED I KØBENHAVN

Arealledighet innen kontor, utvalgte danske byregioner

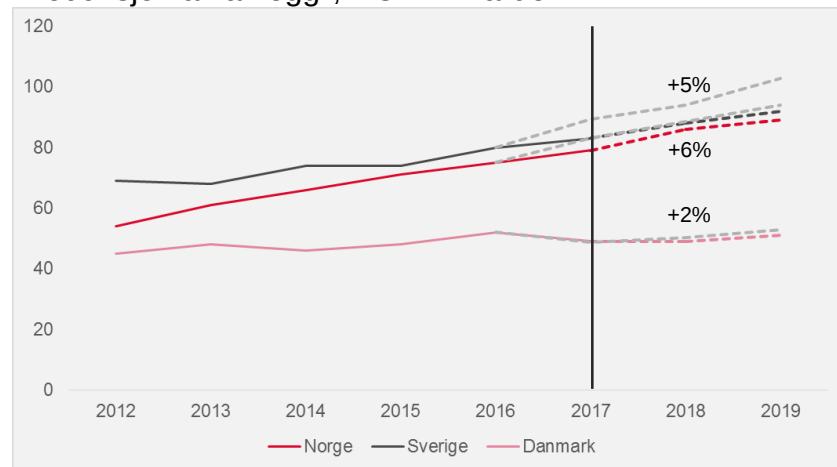
* På grunn av store problemer i Danmarks statistikk i 2. halvår 2017 er det vanskelig å anslå utviklingen i byggeareal presist

- + Gode konjunkturer understøtter en positiv utvikling for private yrkesbygg
- + Arealledigheten innen private yrkesbygg fortsetter å falle
- + Fortsatt kun moderat vekst i nybyggingen*

Kilde: Sadolin & Albæk

DET SKANDINAVISKE ANLEGGSMARKEDET

Produksjon av anlegg*, NOK milliarder

*Veidekkes prognoser for 2018 og 2019

- + Sterk vekst i Norge og Sverige
  - Svært høye nivåer per capita i Norge
  - Investeringsstoppen nærmer seg
- + Traust i Danmark, potensial for vekst fra 2019 og utover

Kilde: SSB, DST, SCB og Veidekke

SAMFERDSEL: STORE PLANER, HVA ER REALITETEN?

Anders Wettre

STORE PLANER, HVA ER REALITETEN?

STORE PLANER, HVA ER REALITETEN?

Hva skjedde med InterCity-prosjektet? Alt så ut til å gå på skinner

I 2012 sa Jernbaneverket at InterCity mellom Oslo og Halden, Lillehammer og Skien kunne stå ferdig i 2022. Her forklarer den nye sjefen hvorfor 2025 -2028 er mer ønskelig.

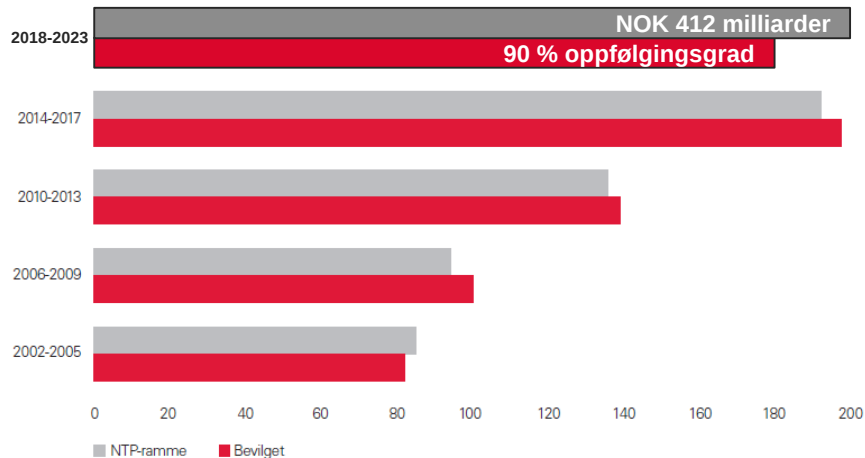
FOTO: Jon Olav Nesvold, NTB scanpix

Bane Nor-sjef Gorm Frimannslund (t.h.) må forklare samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen (Frp) hvorfor de anbefaler kraftig utsettelse av InterCity. Her gir han en forsmak på svarene i Aftenposten.

Kilde: Aftenposten

NORGE: HISTORISK GOD OPPFØLGING

Planperioder Nasjonal transportplan
2017-kr, NOK milliarder

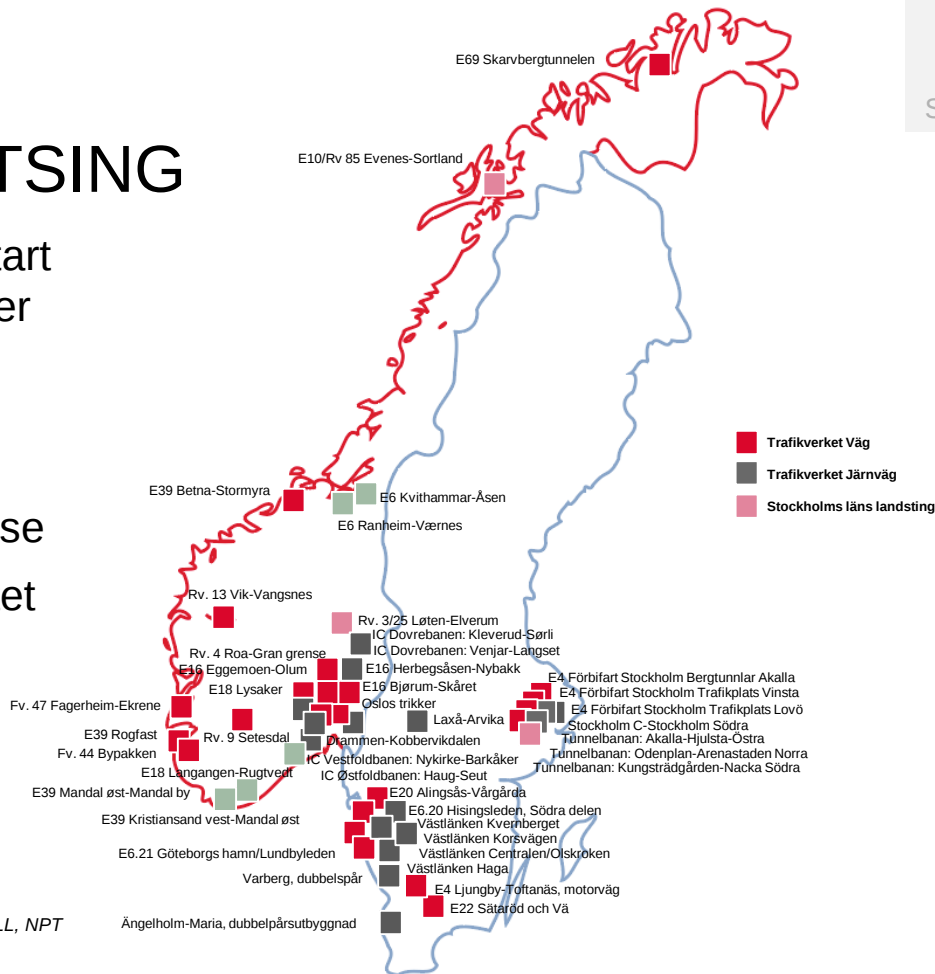

- + Historisk har oppfølgingsgraden vært god
- + Lavere handlingsrom i offentlige budsjetter vil begrense oppfølgingsgraden fremover
  - Påvirker prognosene våre fra 2019

Kilde: NTP

PARALLELL SATSING

- + Prosjekter med byggestart i 2018/2019 omfatter mer enn NOK 100 milliarder kroner for Norge og Sverige samlet*
- + Internasjonal konkurranse
- + Kompetanse og kapasitet

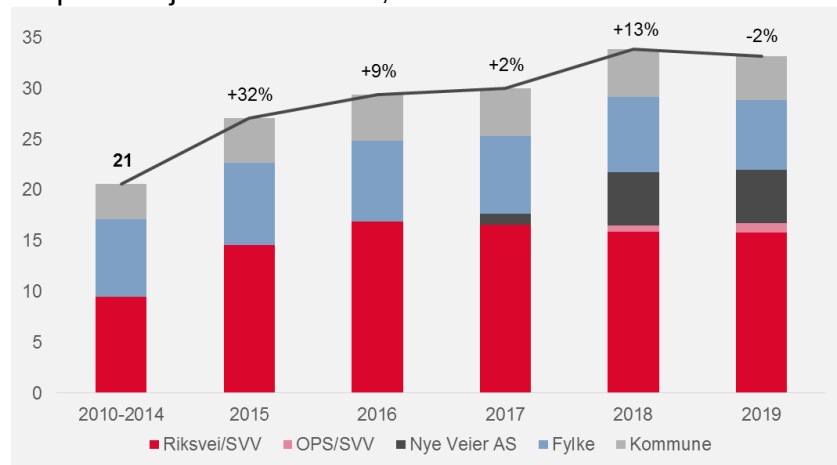

Kilde: Statens vegvesen, Bane NOR, NTP, Trafikverket, SLL, NPT

*Prosjekter over NOK 500 millioner

VEI NORGE: NY MARKEDSSTRUKTUR

Veiproduksjon etter kunde, NOK milliarder

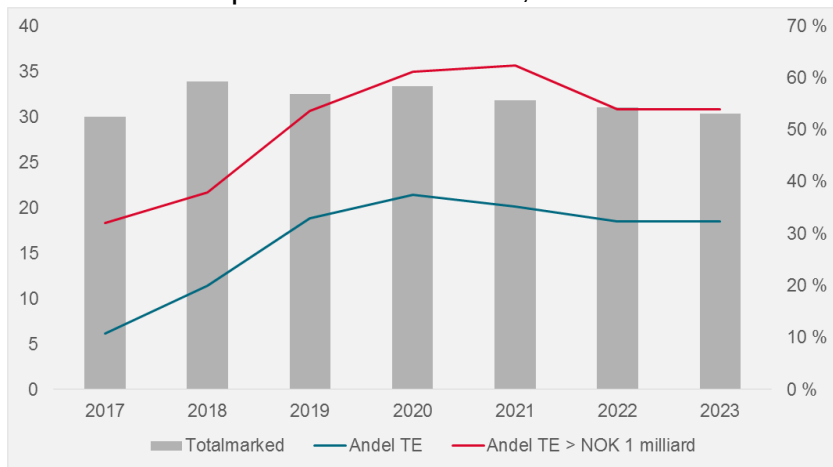

- + Veiproduksjonen øker videre:
  - Investeringsstoppen er trolig nådd i 2018
- + Økt andel i regi av Nye Veier
- + Høyt nivå ut prognoseperioden

Kilde: Veidekke, SSB, SVV, NTP, SB

VEI NORGE: HØYERE ANDEL TOTALENTREPRISER

Andel totalentrepriser i veimarkedet*, NOK milliarder

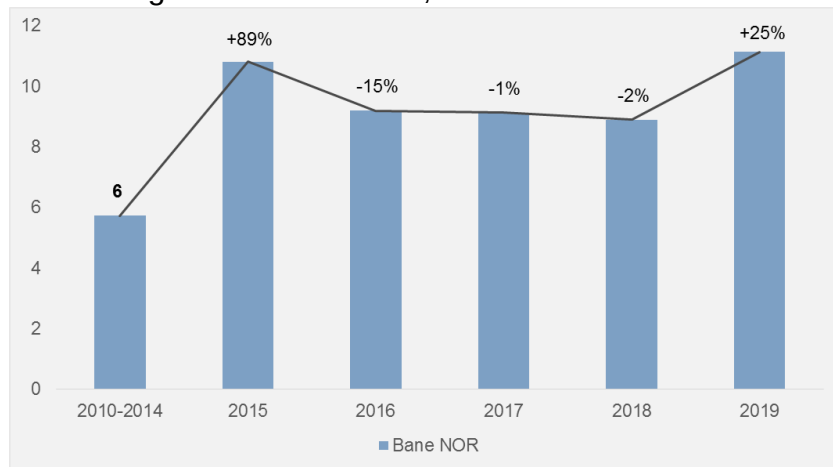
* Inkl. OPS

- + Nye Veier
- + Deler av Statens vegvesen
- + OPS-kontrakter i regi av Statens vegvesen

Kilde: Veidekke, SSB, SVV, NTP, SB

BANE NORGE: REALISTISKE AMBISJONER?

Investeringer i banemarkedet, NOK milliarder

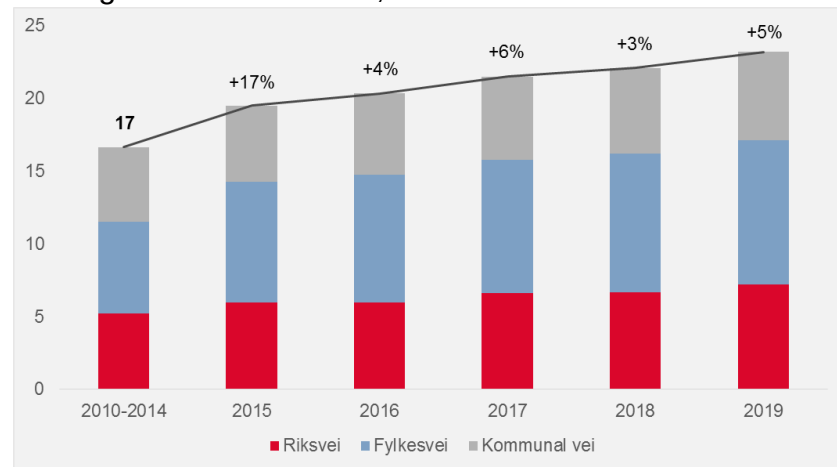

- + Høyt men stabilt marked i 2017 og 2018
  - Men tregere fremdrift enn forutsatt
- + Omfattende prosjekter gir kraftig vekst mot slutten av prognoseperioden
  - InterCity
  - Bybanen i Bergen

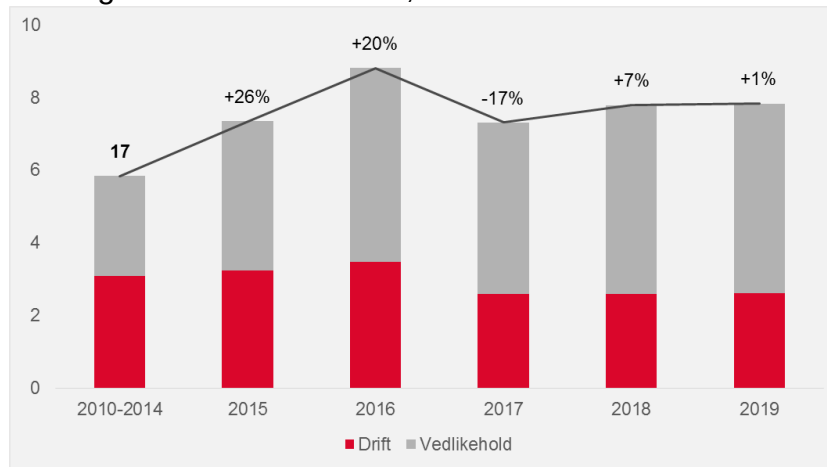
Kilde: Veidekke, SSB, SVV, NTP, SB

D&V NORGE: HØYT PÅ VEI, LIGGER ETTER PÅ BANE

Drift og vedlikehold av vei, NOK milliarder

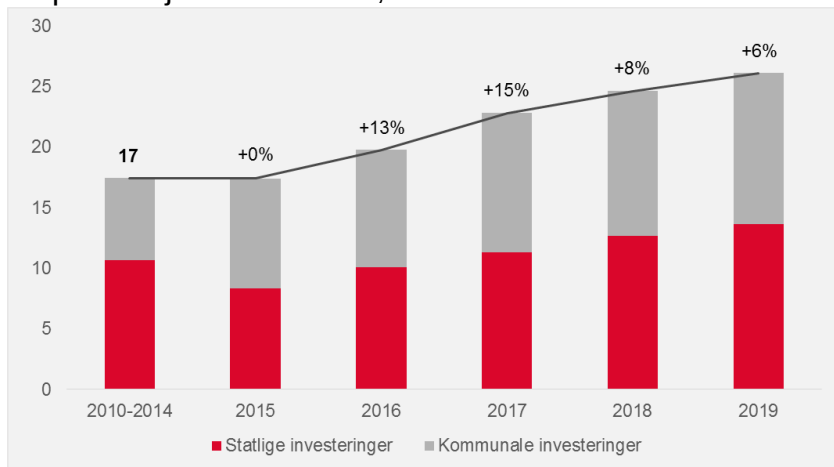
Drift og vedlikehold av bane, NOK milliarder

Kilde: Veidekke, SSB, SVV, NTP, SB

VEI SVERIGE: MOT TOPPEN I 2019

Veiproduksjon etter kunde, SEK milliarder

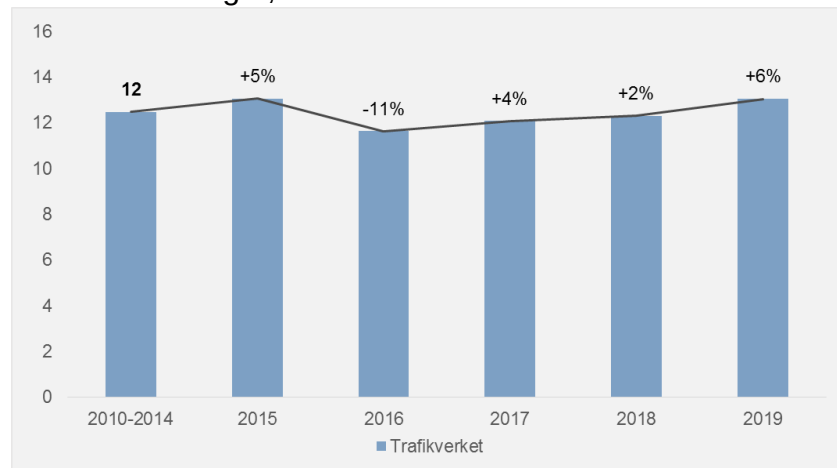

- + Høy offentlig etterspørsel driver veksten
- + Kommunale veiinvesteringer står for en større andel av investeringsaktiviteten
- + Høy aktivitet rundt Stockholm (Förbifarten) og Gøteborg (E45 Lilla Blommen-Marieholm)

Kilde: Veidekke, SCB, Trafikverket

BANE SVERIGE: NY VEKST I VENSTE?

Baneinvesteringer, SEK milliarder

- + Høy produksjon i pågående prosjekter
- + Mange nye og store prosjekter med oppstart i prognoseperioden
  - Västlänken i Göteborg
  - Nye Tunnelbanan i Stockholm
- + Ambisiøse utbyggingsplaner fremover, full fart fra 2020?

Kilde: Veidekke, SCB, Trafikverket

OPPSUMMERING BYGG OG ANLEGG

Konjunktursyklus for bygg og anlegg:
Forventet produksjonsvekst 2018-2019

- + Nedgang totalt sett, drevet av leilighet og småhus
- + Traust innen yrkesbygg, men store variasjoner innen geografi og segment
- + Sterkt anleggsmarked ut 2019

AGENDA

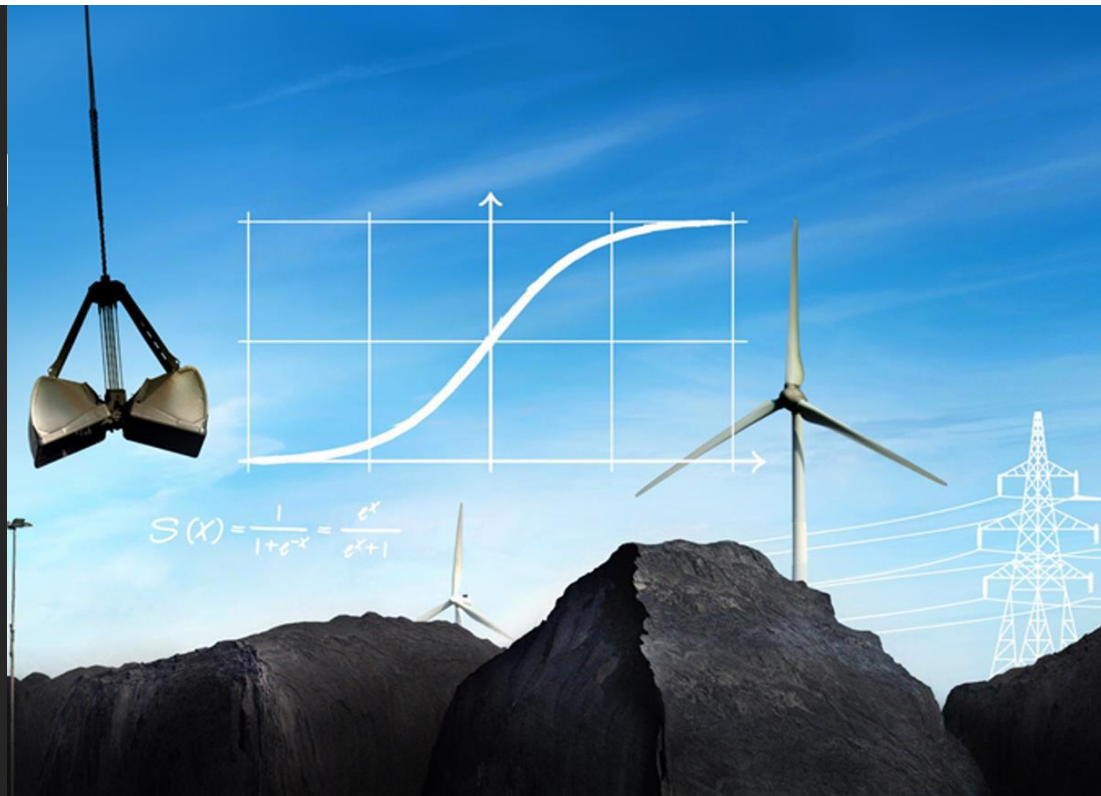
- 1230: Velkommen og introduksjon**
- 1235: Verden rundt oss – positive overraskelser?**
Nejra Macic, makroøkonom i Prognosesenteret
- 1250: Tøffere tider i vente? – Veidekkes markedsvurderinger for 2018 og 2019**
Kristoffer Eide Hoen, analysedirektør Veidekke
- 1315: Samferdselsmarkedet – store planer, hva er realiteten?**
Anders Wettre, junioranalytiker i Veidekke
- 1330: Det grønne skiftet – hva betyr det for entreprenørmarkedet?**
Thomas Bjørnerud, Senior Consultant, DNV GL
- 1345: Oppsummering og avslutning**
Arne Giske, Konsernsjef i Veidekke

Sønderborg Multikulturhus

DET GRØNNE SKIFTET

HVA BETYR DET FOR ENTREPRENØRBRANSJEN

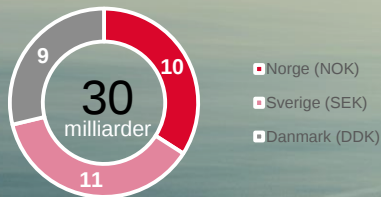
Klimaendringer og FNs mål om en maksimal temperaturøkning
på Jorden på to grader, vil føre til store endringer i politikk,
teknologi og markeder...

...også for entreprenørbransjen

KLIMA I ENDRING

Vann og avløp

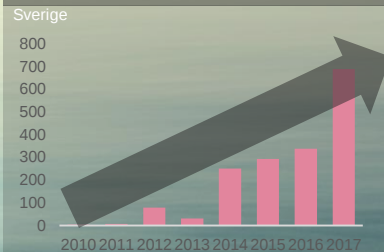

Stor risiko

Store muligheter

Miljøsertifisering av bygg

Kilde: Norsk Vann, Svenskt Vatten, DANVA, GreenBookLive

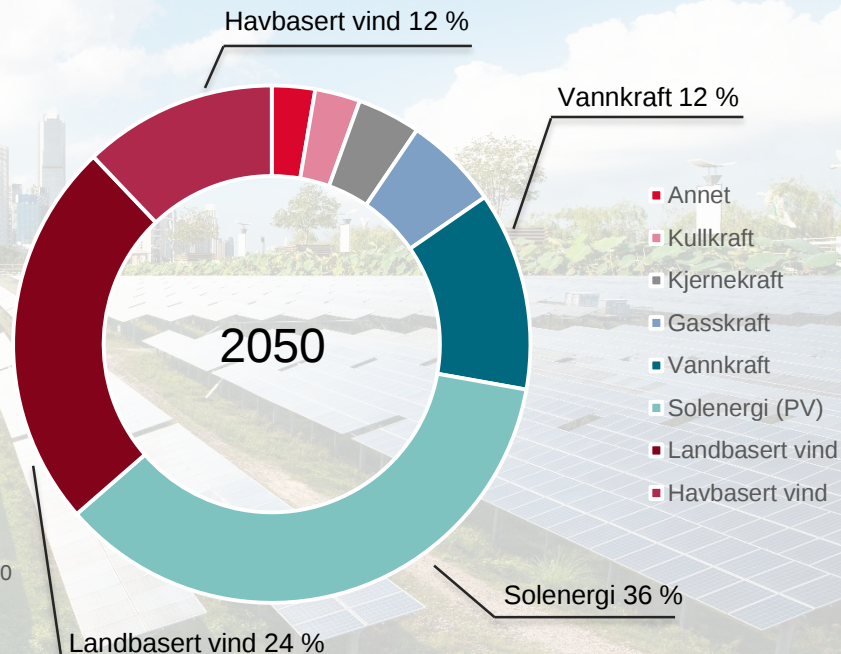
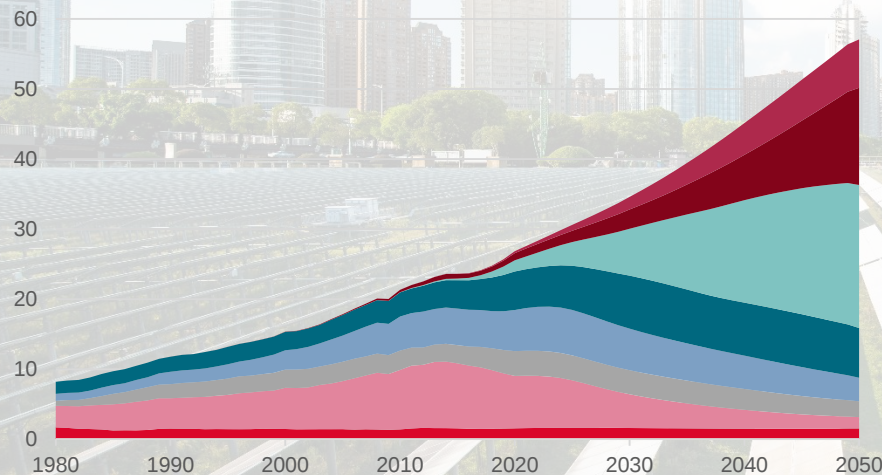

GLOBAL ELEKTRISITETSPRODUKSJON ER I ENDRING

DNV GL – ENERGY TRANSITION OUTLOOK 2017

Verdens elektrisitetsproduksjon

Enhet: Petawattimer/år

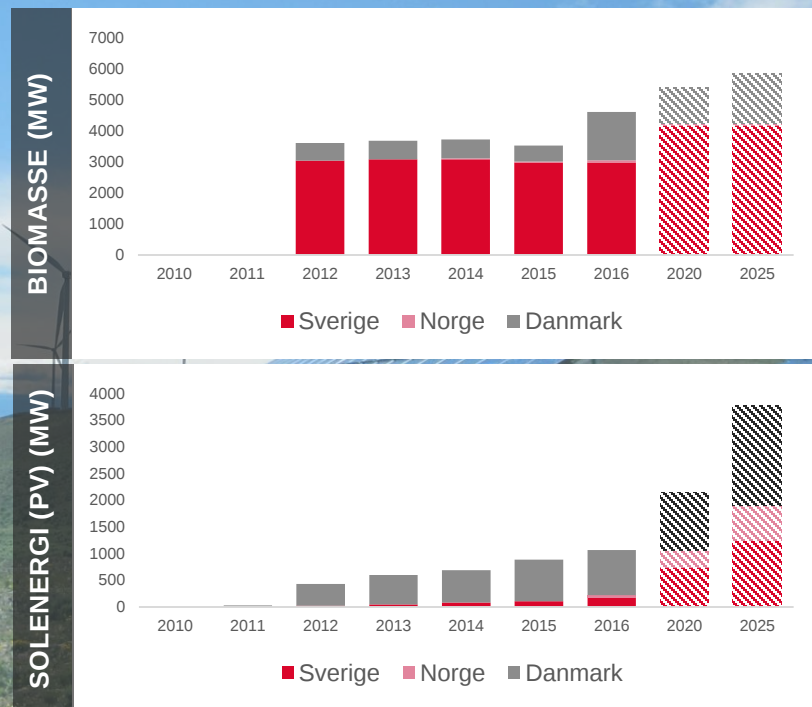
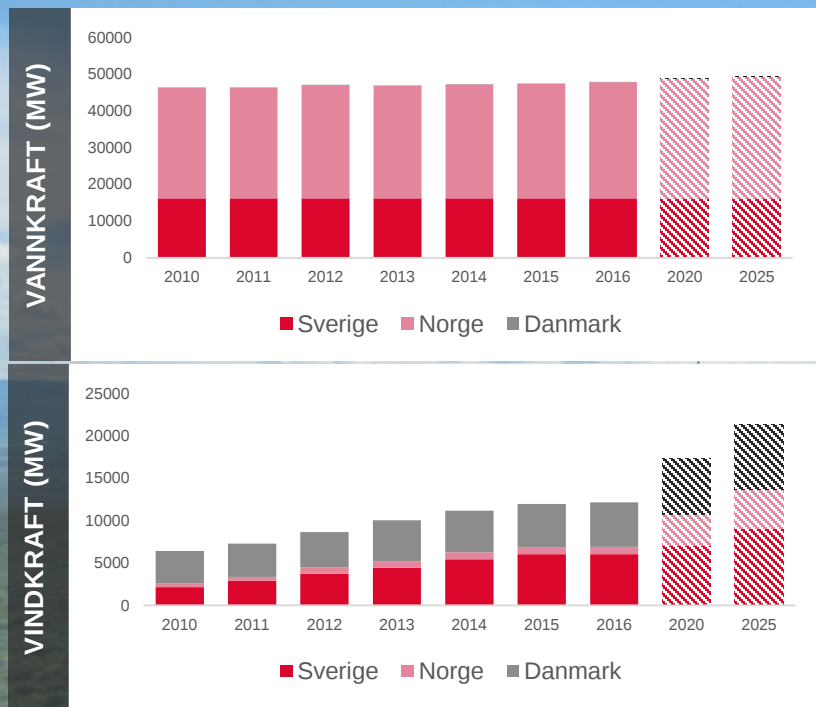
Kilde: DNV GL Energy Transition Outlook 2017

KRAFTIG VEKST I FORNYBAR
OGSÅ I NORDEN

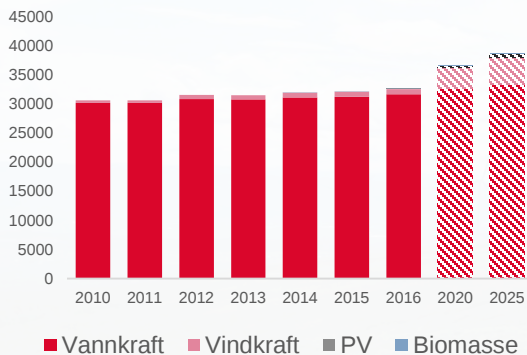
DET NORDISKE FORNYBARMARKEDET

Kilde: Entso-E og DNV GL

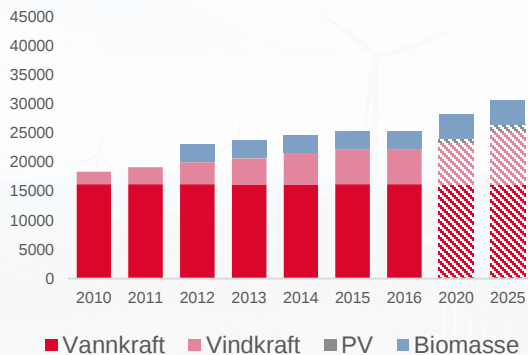
DET NORDISKE FORNYBARMARKEDET

NORGE (MW)

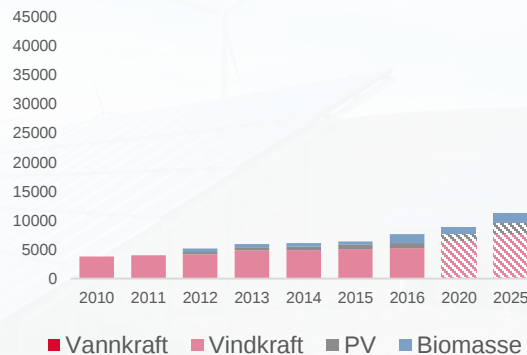
NOK 35 MILLIARDER

SVERIGE (MW)

NOK 18 MILLIARDER

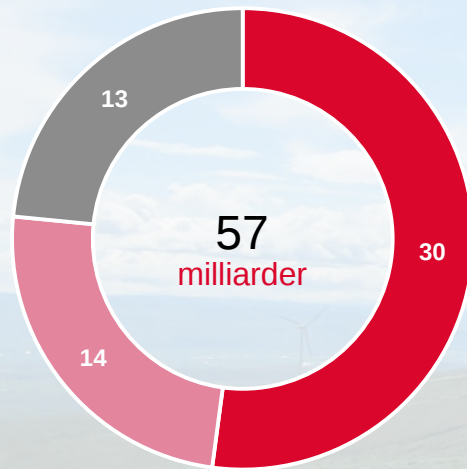
DANMARK (MW)

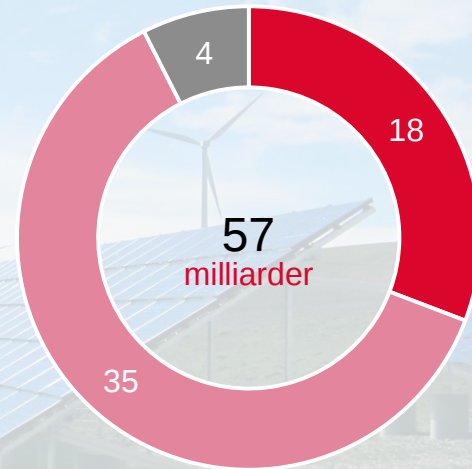
NOK 4 MILLIARDER

Kilde: Entso-E og DNV GL

ENTREPRENØRMARKEDET INNEN FORNYBAR

■ Vannkraft ■ Vindkraft ■ Biomasse

■ Sverige ■ Norge ■ Danmark

Kilde: DNV GL

AGENDA

- 1230: Velkommen og introduksjon**
- 1235: Verden rundt oss – positive overraskelser?**
Nejra Macic, makroøkonom i Prognosesenteret
- 1250: Tøffere tider i vente? – Veidekkes markedsvurderinger for 2018 og 2019**
Kristoffer Eide Hoen, analysedirektør Veidekke
- 1315: Samferdselsmarkedet – store planer, hva er realiteten?**
Anders Wettre, junioranalytiker i Veidekke
- 1330: Det grønne skiftet – hva betyr det for entreprenørmarkedet?**
Thomas Bjørnerud, Senior Consultant, DNV GL
- 1345: Oppsummering og avslutning**
Arne Giske, Konsernsjef i Veidekke

Sønderborg Multikulturhus

VEIDEKKES POSISJON

Konsernsjef Arne Giske

2°C

Fikk vindpark-kontrakt verdt 400 millioner kroner

Fosen Vind har tildelt Veidekke anleggskontrakten for den største av de seks vindparkene på Fosen i Trøndelag.

Vindmøller i solnedgang i Rian på Fosen.
FOTO: LINDA SJØRISDALE / NTB

Trygve Strand Joakimsen
Journalist

Publisert 21. feb. 2017 kl. 09:12
Oppdatert 21. feb. 2017 kl. 09:49

Artikkelen er
mer enn ett år
gammel.

Noen omsetningstall for 2017:

Vannkraft: NOK 135 millioner

Vindkraft: NOK 370 millioner

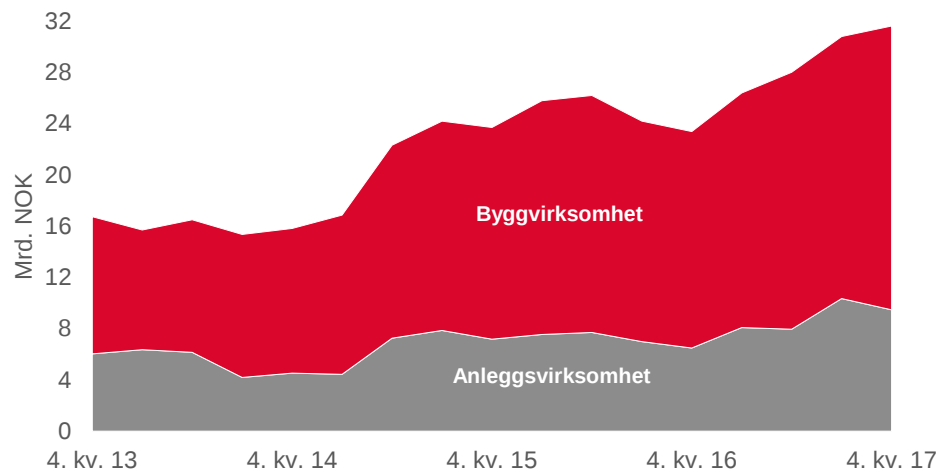
Miljøsertifiserte bygg: NOK 4,6 milliarder

VÅRT FOKUS

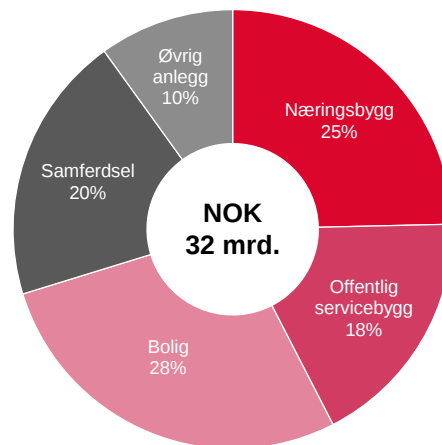

VEIDEKKE ER GODT POSISJONERT

EN SOLID ORDRERESERVE

ORDRERESERVEN BALANSERT PÅ SEKTORER

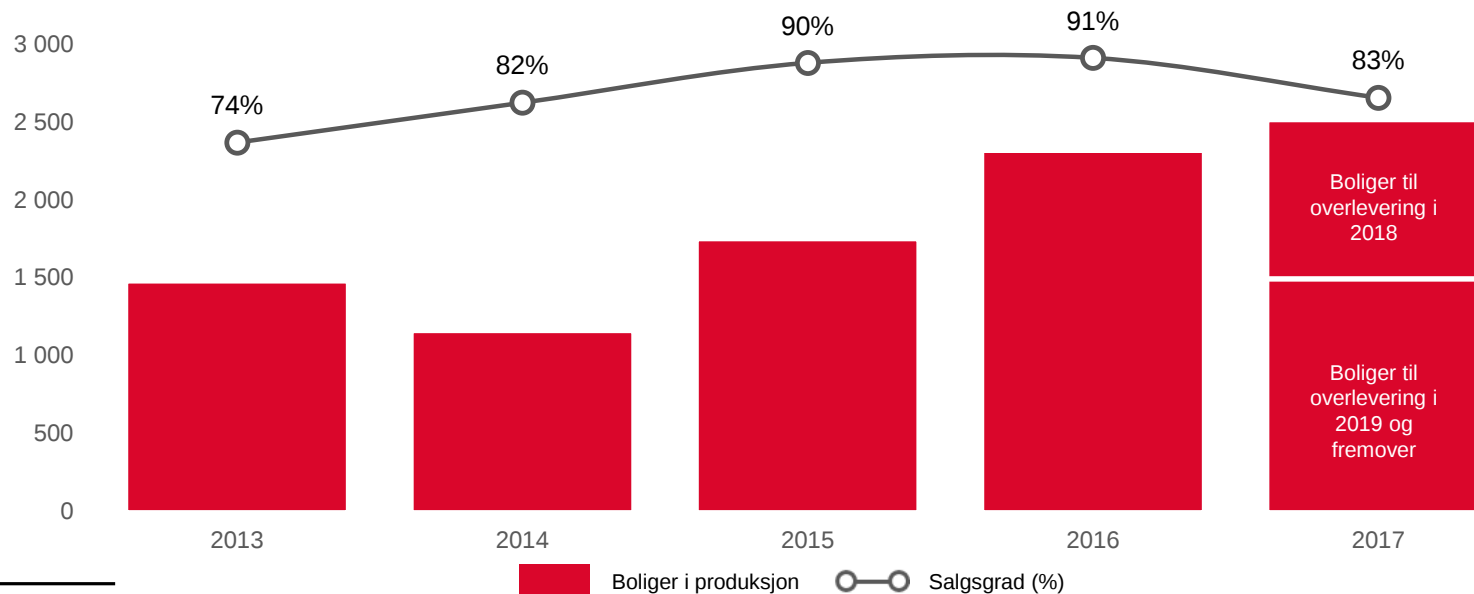

TILPASNINGER I ET SVAKERE BOLIGMARKED

- + Lavere boligsalg - færre igangsettelsler
- + God portefølje av prosjekter og tomter gir muligheter og fleksibilitet
- + Vårt fokus: styring av virksomheten i et krevende boligmarked

BOLIGER I PRODUKSJON FØLGER IGANGSETTINGER

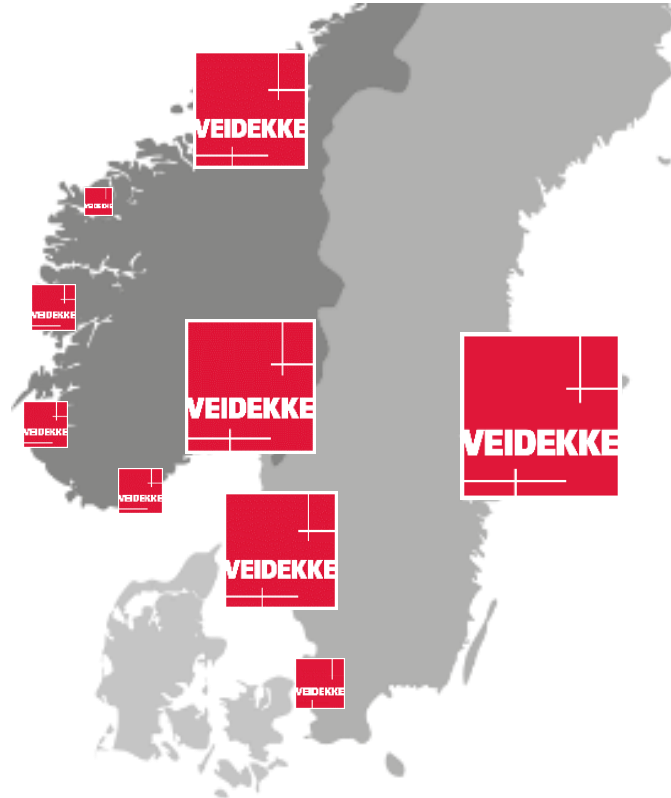

*Veidekkes andel, sum Norge og Sverige

STERKE MARKEDSPOSISJONER I EIENDOM

- + Tomtebanken gir fleksibilitet
- + Tilsammen 14 050 enheter
  - Bokført til kost
  - 40 % opsjonsbasert
- + Selektiv næringsutvikling
- + Robusthet i porteføljen
  - Høy salgsgrad
  - Minimum 50 % forhåndssalg før igangsetting

HOVEDTREKK KONJUNKTURRAPPORTEN

- + **Makrobildet:** Positive prognoser, første renteheving nærmer seg
- + **Bygg og anlegg:** Tøffere marked, i hovedsak drevet av leilighetssegmentet
- + **Det grønne skiftet:** Økende kommersielle muligheter innen fornybar energi

---

APPENDIKS

MARKEDSDATA NORGE

Løpende priser, % endring	Nivå NOK mrd.	2017 Vekst	2018 Vekst	2019 Vekst	2018-2019 Vekst
Bolig	157	14 % ↑	-2 % ↓	-12 % ↓	-7 % ↓
Private yrkesbygg	69	9 % ↑	6 % ●	-4 % ↓	1 % ●
Offentlige yrkesbygg	36	-1 % ●	-4 % ↓	6 % ↓	1 % ↓
Anlegg	79	5 % ↓	9 % ↑	4 % ↓	6 % ●
BA totalt	340	9 % ↑	2 % ↓	-5 % ↓	-1 % ↓

Antall igangsatte leiligheter og småhus	22 500 ↑	15 000 ↓	16 000 ↓

Forklaring: ● Uendret prognose fra konjunkturrapport september 2017
↑ ↓ Oppjustert/nedjustert prognose fra konjunkturrapport september 2017

MARKEDSDATA SVERIGE

Løpende priser, % endring	Nivå SEK mrd.	2017 Vekst	2018 Vekst	2019 Vekst	2018-2019 Vekst
Bolig	201	17 % ●	3 % ↓	-12 % ↓	-5 % ↓
Private yrkesbygg	87	5 % ↓	9 % ●	3 % ●	6 % ●
Offentlige yrkesbygg	51	16 % ↑	9 % ●	5 % ●	7 % ●
Anlegg	86	4 % ↓	6 % ●	4 % ↓	5 % ↓
BA totalt	425	12 % ●	5 % ●	-3 % ↓	1 % ↓
Antall igangsatte leiligheter og småhus		50 800 ↓	35 560 ↓	35 560 ↓	

Forklaring: ● Uendret prognose fra konjunkturrapport september 2017
↑↓ Oppjustert/nedjustert prognose fra konjunkturrapport september 2017

MARKEDSDATA DANMARK

Løpende priser, % endring	Nivå DKK mrd.	2017 Vekst	2018 Vekst	2019 Vekst	2018-2019 Vekst
Bolig	77	17 % ●	13 % ●	8 % ●	10 % ●
Private yrkesbygg	24	8 % ●	10 % ●	10 % ●	10 % ●
Offentlige yrkesbygg	22	-1 % ●	-1 % ●	7 % ●	3 % ●
Anlegg	39	-5 % ●	0 % ↓	3 % ↓	1 % ↓
BA totalt	162	7 % ●	7 % ●	7 % ●	7 % ●
Antall igangsatte leiligheter og småhus		14 500 ●	16 000 ●	17 000 ●	

Forklaring: ● Uendret prognose fra konjunkturrapport september 2017
↑↓ Oppjustert/nedjustert prognose fra konjunkturrapport september 2017